

**WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Dnia 24 lipca 2012r.

Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
w składzie:

Przewodniczący: SSO Maria Witkowska

Protokolant: Patrycja Żuk

po rozpoznaniu w dniu 24 lipca 2012r. w Warszawie na rozprawie
sprawy z powództwa Tomasza Laskowskiego
przeciwko Euro Bank S.A. z siedzibą we Wrocławiu
o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone

I. Uznaje za niedozwolone i zakazuje stosowania przez Euro Bank S.A. z siedzibą we Wrocławiu w obrocie z konsumentami postanowień wzorca umowy o następującej treści:

„Zmiana wysokości oprocentowania może następować także w przypadku zmiany parametrów finansowych rynku pieniężnego i kapitałowego w kraju (lub krajów zrzeszonych w UE), którego waluta jest podstawą indeksacji”.

II. Zasądza od Euro Bank S.A. z siedzibą we Wrocławiu na rzecz Tomasza Laskowskiego kwotę 720 zł (siedemset dwadzieścia złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

III. Poleca pobranie Kasie Sądu Okręgowego w Warszawie od Euro Bank S.A. z siedzibą we Wrocławiu kwotę 600 zł (sześćset złotych) tytułem opłaty stałej od pozwu, od uiszczenia której powód był zwolniony z mocy prawa.

IV. Zarządza publikację prawomocnego wyroku w Monitorze Sądowym i Gospodarczym na koszt Euro Bank S.A. z siedzibą we Wrocławiu.

SSO Maria Witkowska

Uzasadnienie

Powód – Tomasz Laskowski, w dniu 03 lutego 2011 roku wniósł pozew, w którym domagał się uznania za niedozwolone postanowienia stosowanego przez pozwanego – Euro Bank S.A. z siedzibą we Wrocławiu o treści: „Zmiana wysokości oprocentowania może następować także w przypadku zmiany parametrów finansowych rynku pieniężnego i kapitałowego w kraju (lub krajów zrzeszonych w UE), którego waluta jest podstawą indeksacji”.

Powód wniósł ponadto o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów zastępstwa procesowego według podwójnej stawki minimalnej opłat za czynności radców prawnych w kwocie 720 zł, przeprowadzenie dowodu z dokumentów załączonych do pozwu, przeprowadzenie dowodu z przesłuchania powoda na okoliczności wskazane w uzasadnieniu pozwu, dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z zeznań świadka Marcina Brzozowskiego na okoliczność złożenia powodowi przez pozwanego oferty zawarcia umowy na warunkach zawierających we wzorcu umownym w/w postanowienie.

Swoje roszczenie powód oparł na fakcie, że pozwany prowadzi działalność gospodarczą, której przedmiotem jest udzielanie kredytów i pożyczek pieniężnych. W ramach tej działalności pozwany w stosunkach z konsumentami posługuje się wzorcem „Umowa Kredytu hipotecznego”, zawierającym zakwestionowane postanowienie. Powód wskazał, iż otrzymał ofertę zawarcia umowy kredytu hipotecznego na bazie wzorca umownego zawierającego w/w postanowienie w dniu 26 października 2010r. od pracownika pozwanego – Marcina Brzozowskiego. Natomiast po przeanalizowaniu zaproponowanego przez przedsiębiorcę wzorca umowy kredytu hipotecznego stwierdził w nim obecność kwestionowanej niniejszym pozwem klauzuli i poprosił o jej usunięcie, cytując przedmiotową klauzulę oraz przytaczając argumenty przemawiające za jej niedozwolonym charakterem.

Osoba obsługująca wniosek kredytowy powoda (pracownik pozwanego - Marcin Brzozowski) po otrzymaniu zastrzeżeń powoda dotyczących się m.in. kwestionowanej

niniejszym pozwem klauzuli zaproponowanego mu do podpisu wzorca umowy (pt. „Umowa Kredytu hipotecznego”) przesłał je do działu prawnego pozwanego. Na skutek dalszych negocjacji pozwany ostatecznie zgodził się uczynić wyjątek dla powoda i wykreślić postanowienie o treści: „Zmiana wysokości oprocentowania może następować także w przypadku zmiany parametrów finansowych rynku pieniężnego i kapitałowego w kraju (lub krajów zrzeszonych w (UE), którego waluta jest podstawą indeksacji”. Powód podniósł także, iż zakwestionowane postanowienie jako pochodzące z wzorca umowy nie stanowi przedmiotu indywidualnego uzgodnienia stron ani nie podlega negocjacom.

Powód wywiódł, iż zamieszczanie przez pozwanego bank we wzorcu umownym przedmiotowego postanowienia jest sprzeczne z dobrymi obyczajami oraz rażąco narusza interes konsumenta ze względu na zbytnią ogólnikowość kwestionowanej klauzuli. Zauważył, iż brak precyzyjności w treści przedmiotowej klauzuli powoduje, iż bank ma możliwość kształtowania wysokości oprocentowania kredytu według własnego uznania. Według powoda swoboda interpretacyjna, w odniesieniu do kwestionowanej klauzuli, objawia się w:

- 1) posłużeniu się w treści kwestionowanej klauzuli sformułowaniem „zmiana wysokości oprocentowania Kredytu może nastąpić”,
- 2) braku precyzyjnie wskazanych przesłanek zmiany wysokości oprocentowania kredytu.

Powód podniósł, iż na podstawie kwestionowanego postanowienia wzorca umowy stosowanego przez bank w stosunkach z konsumentami pozwany zastrzega sobie - niezależnie i w oderwaniu od modyfikacji tzw. Stopy Bazowej - swoistą furtkę umożliwiającą mu znaczne wywindowanie kosztów kredytu w oderwaniu od korekt Stopy Bazowej poprzez przyznanie sobie prawa do dokonywania dodatkowych zmian oprocentowania według własnego uznania i w dowolnie wybranym momencie, a co za tym idzie, jest uprawniony do wprowadzania zmian wysokości oprocentowania w sposób niekorzystny dla kredytobiorcy. Zdaniem powoda tak sformułowane postanowienie stwarza możliwość dokonywania takich zmian, które będą uwzględniać ekonomiczny interes jedynie pozwanego w odpowiednim dla niego czasie.

Powód zaznaczył, iż treść przedmiotowego postanowienia nie wskazuje w sposób konkretny i precyzyjny przesłanek, których zaistnienie warunkować będzie dodatkową,

poza zmianą Stopy Bazowej, zmianę wysokości oprocentowania kredytu. Stwierdził, iż wymienione w kwestionowanym postanowieniu okoliczności (przesłanki zmiany oprocentowania) charakteryzują się na tyle wysokim stopniem ogólności, iż uniemożliwiają kredytobiorcy faktyczną ocenę tego, czy ewentualne zmiany wysokości oprocentowania wprowadzone przez pozwanego, dokonane zostały w sposób prawidłowy. Jak podał, brak oparcia tych przesłanek zmiany wysokości oprocentowania kredytu na zobiektywizowanych podstawach, nie daje kredytobiorcom możliwości weryfikacji czy owa dodatkowa zmiana wysokości oprocentowania dokonana decyzją pozwanego była uzasadniona.

Powód podkreślił, iż wykładnia przedmiotowego postanowienia wskazuje na fakt naruszenia przez pozwanego zasady lojalnego kontraktowania, równorzędnego traktowania konsumenta oraz niewykorzystywania uprzywilejowanej pozycji profesjonalisty przy zawieraniu umowy. Taką nierównoprawność, zdaniem powoda, należy zakwalifikować jako sprzeczną z dobrymi obyczajami zwłaszcza z uwagi na fakt, iż pozwany na rynku nie jest tylko profesjonalistą, ale także instytucją zaufania publicznego. Jednocześnie powód wskazał, iż sposób w jaki kwestionowane postanowienie kształtuje prawa i obowiązki, rażąco narusza interesy konsumenta, gdyż może znacząco niekorzystnie wpływać na jego sytuację ekonomiczną. Zauważył, iż dowolność w zakresie podejmowania decyzji, czy dokonać oderwanej od wahań Stopy Bazowej korekty wysokości oprocentowania kredytu może przysparzać pozwanemu niczym nieuzasadnionych korzyści kosztem konsumentów, podczas gdy troskę pozwanego o ochronę własnych interesów nie sposób uznać w żaden sposób za uzasadnioną, tym bardziej jeśli odbywa się ona kosztem drugiej strony umowy (kredytobiorcy-konsumenta). Powód wywiódł, iż kwestionowane postanowienie, stwarzając pozwanemu możliwość podjęcia jednostronnej decyzji co do ustalenia wysokości stopy oprocentowania kredytu, przy uwzględnieniu faktu, że celem zawarcia umowy jest osiągnięcie przez bank korzyści ekonomicznych stanowi wyraz nadużycia przez pozwanego jego przewagi kontraktowej, a tym samym w sposób szczególnie doniosły przyczynia się do dysproporcji praw i obowiązków na niekorzyść konsumenta.

Powód zwrócił uwagę, iż wzorzec umowy pt. „Umowa Kredytu hipotecznego” zawiera w tym samym ustępie 2 (§ 6) postanowienia przewidujące zmianę oprocentowania kredytu

nie częściej niż raz na kwartał w oparciu o wahania Stopy Bazowej, którą dla kredytów w złotych polskich stanowi WIBOR 3M (definicję Stopy Bazowej zawiera § 2 pkt 13 Regulaminu udzielania kredytów i pożyczek hipotecznych przez Euro Bank S.A.). Wyraził pogląd, iż regulacje te w pełni zabezpieczają interesy banku i dostosowują wysokość kredytu do obiektywnego miernika, jakim jest zmienna w czasie stawka WIBOR 3M. Jako dowód powód wskazał w tym miejscu Regulamin udzielania kredytów i pożyczek hipotecznych przez Euro Bank S.A.

Ponadto według powoda treść kwestionowanego postanowienia wypełnia dyspozycję art. 385 § 3 pkt 9 kc.

Pozwany w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa w całości, przeprowadzenie dowodów wskazanych w treści uzasadnienia odpowiedzi na pozew na okoliczności tam wskazane, oddalenie wniosku powoda o przeprowadzenie dowodu z zeznań świadka Marcina Brzozowskiego na okoliczność wskazaną w pozwie, zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów sądowych, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwany podniósł, że w efekcie prowadzonych negocjacji, powodowi i pozwanemu udało się dojść do porozumienia, na mocy którego ostatecznie wykreślono kwestionowane postanowienie i powód zawarł z pozwanym umowę kredytu hipotecznego w dniu 23 listopada 2010r., po uprzednim usunięciu zakwestionowanego przez powoda w/w postanowienia umowy. Co więcej, pozwany podkreślił, że z treści pierwotnie przedstawionej w dniu 26 października 2010 r. propozycji umowy, wykreślone zostały także inne, kwestionowane przez powoda zapisy (§8 ust.1.7 umowy). Zdaniem pozwanego daje to podstawy do przyjęcia, że istniała możliwość uzgodnienia indywidualnego postanowień umowy i z tej możliwości powód skorzystał. Pozwany zaznaczył, że powód sam stwierdził w pozwie, iż na skutek dalszych negocjacji, obie strony umowy finalnie doszły do porozumienia. Co więcej, dyskutowana przez strony klauzula uległa zmianie w stosunku do przedstawionej przez Bank propozycji, w wyniku rzetelnych i wyrównanych negocjacji. Według pozwanego należy zatem uznać, iż na podstawie art. 385 § 4 kc, kwestionowane przez powoda postanowienie zostało jak najbardziej uzgodnione indywidualnie.

Pozwany wniósł przy tym o oddalenie wniosku powoda o przeprowadzenie dowodu z zeznań świadka Marcina Brzozowskiego na okoliczność „złożenia powodowi przez pozwanego oferty zawarcia umowy na warunkach zawierających we wzorcu umownym w/w postanowienie”. Podniósł, iż abstrahując od twierdzenia powoda, iż nie miał on rzeczywistego wpływu na kwestionowane postanowienie umowy, co nie było prawdą, pozwany pokreślił, iż okoliczność, na którą powód chce przeprowadzić dowód z zeznań świadka, tj. sam fakt złożenia propozycji zawarcia umowy na warunkach „zawierających” kwestionowane postanowienie, nie jest sporny pomiędzy stronami. Pozwany stwierdził jednak, iż w odróżnieniu od powoda uważa, iż postanowienia pierwotnie przedstawionej propozycji umowy były indywidualnie negocjowane. Tym samym w ocenie pozwanego bezprzedmiotowe jest przeprowadzanie dowodu z zeznań świadka na tę okoliczność.

Pozwany zaprzeczył także wszelkim twierdzeniom powoda, wskazując iż w niniejszym przypadku nie została spełniona przesłanka sprzeczności z dobrymi obyczajami i rażącego naruszenia interesów konsumenta, a powód od początku negocjacji umowy był traktowany przez pozwanego jak najbardziej rzetelnie, z należytych szacunkiem oraz atencją wymaganą w relacjach z klientem.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalili następujący stan faktyczny:

Pozwany – Euro Bank S.A. z siedzibą we Wrocławiu wpisany do Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem 0000025313 prowadzi działalność gospodarczą polegającą na świadczeniu usług bankowych.

Pozwany posługiwał się w obrocie z konsumentami wzorcem umownym o nazwie „Umowa Kredytu hipotecznego”, który zawierał zakwestionowane przez powoda postanowienie o następującej treści: „Zmiana wysokości oprocentowania może następować także w przypadku zmiany parametrów finansowych rynku pieniężnego i kapitałowego w kraju (lub krajów zrzeszonych w UE), którego waluta jest podstawą indeksacji”. (k. 13-19 akt).

W odpowiedzi na pozew pozwany nie zakwestionował, iż w stosowanym przez niego wzorcu zawarte jest powołane w pozwie postanowienie. Nie zaprzeczył także, aby przedstawiał klientom ofertę zawarcia umowy kredytu hipotecznego zawierającą

wskazane wyżej postanowienie, w związku z czym okoliczność tą należało uznać za przyznaną w oparciu o przepis art. 230 k.p.c.

Wobec nie zakwestionowania wiarygodności wzorca umownego, ani niezgodności kwestionowanego postanowienia z treścią postanowienia zawartego w Umowie należało uznać za udowodnione, iż jest on stosowany przez pozwanego.

Bezsporna pomiędzy stronami jest również okoliczność, iż na skutek negocjacji prowadzonym pomiędzy powodem a pozwanym Bankiem, Bank wykreślił przedmiotowe postanowienie z zawartej z powodem w dniu 23 listopada 2010 r. umowy kredytu hipotecznego nr. KH/00019311 (k.20-26 akt).

W trakcie rozprawy w dniu 24 lipca 2012r. pełnomocnik powoda cofnął wniosek o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z przesłuchania świadka Michała Brzozowskiego z uwagi na bezsporność okoliczności, które miały podlegać dowodzeniu.

W tym stanie faktycznym Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje:

Powództwo jest uzasadnione.

Przede wszystkim należy podkreślić, że w postępowaniu o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone Sąd dokonuje abstrakcyjnej oceny wzorca celem ustalenia, czy zawarte w nim klauzule mają charakter niedozwolonych postanowień umownych w rozumieniu art. 3851 k.c. Niedozwolone postanowienia umowne określają przepisy art. 3851 – 3853 k.c., mające na celu ochronę konsumenta przed niekorzystnymi postanowieniami umowy łączącej go z profesjonalistą.

W myśl art. 3851 § 1 k.c., za niedozwolone postanowienia umowne uznaje się postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nie uzgodnione indywidualnie, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy. Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny.

Z przytoczonego sformułowania wynika zatem, że możliwość uznania danego postanowienia umownego za niedozwolone i wyeliminowanie go z praktyki stosowania zależna jest od spełnienia następujących przesłanek:

- 1) postanowienie nie zostało uzgodnione indywidualnie, a więc nie podlegało negocjacom;
- 2) ukształtowane w ten sposób prawa i obowiązki konsumenta pozostają w sprzeczności z dobrymi obyczajami;
- 3) ukształtowane we wskazany sposób prawa i obowiązki rażąco naruszają interesy konsumenta;
- 4) postanowienie umowy nie dotyczy sformułowanych w sposób jednoznaczny głównych świadczeń stron, w tym ceny lub wynagrodzenia.

Powyższe przesłanki muszą zostać spełnione łącznie, natomiast brak jednej z nich skutkuje tym, że Sąd nie dokonuje oceny danego postanowienia pod kątem abuzywności.

Zgodnie z treścią art. 385 1 § 3 kc nie uzgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta. Przedmiotowe uregulowanie jest spójne z treścią przepisu art. 3 ust. 2 dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 05 kwietnia 1993r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich, w świetle którego warunki umowy zawsze zostaną uznane za niewynegocjowane indywidualnie, jeżeli zostały sporządzone wcześniej i konsument nie miał w związku z tym wpływu na ich treść, zwłaszcza jeśli zostały przedstawione konsumentowi w formie uprzednio sformułowanej umowy standardowej.

Tymczasem jak ustalono w niniejszej sprawie pozwany posługiwał się w obrocie z konsumentami właśnie wzorcem umownym o nazwie Umowa kredytu hipotecznego zawierającym zakwestionowane postanowienie. Taki też wzorzec powód otrzymał od pracownika pozwanego Banku jako ofertę zawarcia umowy kredytu hipotecznego, czemu Bank nie zaprzeczył.

Brak indywidualnych uzgodnień dotyczy zatem postanowień wzorców użytych przy zawieraniu umowy, ale nieobjętych konsensem. W piśmiennictwie prezentowane jest stanowisko, że ustawodawca uznaje za nieuzgodnione indywidualnie postanowienia wzorców umownych lub postanowienia umów przejęte z wzorców, nie dopuszczając jednak możliwości prowadzenia przeciwnego dowodu. Udziela tym samym pełniejszej ochrony konsumentom w przypadkach posłużenia się wzorcami przez przedsiębiorcę, ponieważ konsument nie będzie mógł zapobiec kontroli wzorców i postanowień z nich

przyjętych co do istnienia klauzul niedozwolonych. Wykazanie przez przedsiębiorcę przesłanki negatywnej indywidualnych uzgodnień, wyłączającej merytoryczną kontrolę postanowień, jest ograniczone wyłącznie do postanowień umowy, i to tylko tych nieprzyjętych z wzorca.” (Kodeks Cywilny. Komentarz. Tom III. Zobowiązania – część ogólna. Kidyba A. (red.), Gawlik Z., Janiak A., Koziel G., Olejniczak A. Pyrzyńska A., Sokołowski T., Lex 2010).

Zauważyć jednakże należy, że w postępowaniu w sprawach o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone przedmiotem oceny Sądu jest jedynie wzorzec umowy analizowany abstrakcyjnie, w oderwaniu od okoliczności zawarcia konkretnej umowy, stąd nieskutecznym w niniejszym postępowaniu jest twierdzenie strony pozwanej, że negocjowała z powodem, czy też, że wykreśliła z zawartej umowy zakwestionowane postanowienie. Istotnym jest bowiem, że pozwany nie wykazał, iż generalnie negocjował treść zakwestionowanego postanowienia z konsumentami przed skierowaniem oferty do konsumentów, przez co nie obalił domniemania braku indywidualnego uzgodnienia postanowień wzorca umowy. Pozwany nie wykazał również, że nie stosował wzorca umowy kredytu hipotecznego zawierającego przedmiotowe postanowienie kierując ofertę zawarcia umowy w stosunku do innych konsumentów.

Przedmiotowe postanowienie nie określa także, zdaniem Sądu, głównych świadczeń stron umowy.

Do rozstrzygnięcia pozostała zatem jedynie kwestia, czy zakwestionowane przez powoda postanowienie kształtuje prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy.

Należy wskazać, że „dobre obyczaje” to reguły postępowania niesprzeczne z etyką, moralnością i aprobowanymi społecznie obyczajami. Za sprzeczne z dobrymi obyczajami można uznać także działania zmierzające do niedoinformowania, dezorientacji, wywołania błędnego przekonania konsumenta, wykorzystania jego niewiedzy lub naiwności, a więc działania potocznie określane jako nieuczciwe, nierzetelne, odbiegające od przyjętych standardów postępowania. Pojęcie „interesów konsumenta” należy rozumieć szeroko, nie tylko jako interes ekonomiczny, mogą tu wejść w grę także inne aspekty: zdrowia konsumenta (i jego bliskich), jego czasu zbędnie traconego, dezorganizacji toku życia, przykrości, zawodu itp. Naruszenie interesów konsumenta wynikające z niedozwolonego postanowienia musi być rażące, a więc szczególnie doniosłe. Pojęcie „dobrych

obyczajów” (w szczególności w stosunkach umownych między profesjonalistą a konsumentem) zdefiniowała judykatura - w orzeczeniu SN z 13 lipca 2005 r., I CK 832/04, IC Biul. SN 2006, nr 2, s. 86 wskazano, iż za „sprzeczne z dobrymi obyczajami” należy uznać wprowadzenie klauzul godzących w równowagę kontraktową, zaś „rażące naruszenie interesów konsumenta” polega na nieusprawiedliwionej dysproporcji praw i obowiązków na niekorzyść konsumenta w określonym stosunku umownym.

Mając powyższe na względzie Sąd uznał, że kwestionowana przez powoda klauzula o treści „Zmiana wysokości oprocentowania może następować także w przypadku zmiany parametrów finansowych rynku pieniężnego i kapitałowego w kraju (lub krajów zrzeszonych w UE), którego waluta jest podstawą indeksacji”. stanowi niedozwolone postanowienie umowne w rozumieniu art. 3851 § 1 k.c.

Przede wszystkim należy podnieść, iż jak wynika z treści art. 69 ust. 2 pkt 5 ustawy Prawo bankowe umowa kredytu powinna być zawarta na piśmie i określać w szczególności wysokość oprocentowania kredytu i warunki jego zmiany, a w myśl art. 76 powołanej ustawy zasady oprocentowania kredytu określa umowa kredytu, z tym że w razie stosowania stopy zmiennej należy m.in. określić w umowie kredytowej warunki zmiany stopy procentowej kredytu. Przy czym, zdaniem Sądu umowa kredytowa powinna wskazywać konkretne okoliczności, przy zaistnieniu których wysokość oprocentowania może być zmieniona. Wówczas konsument ma jasność i pewność co do okoliczności wpływających na zmianę oprocentowania kredytu, a zatem może dokonać oceny celowości i opłacalności zaciągnięcia kredytu. Zwrócenia uwagi wymaga, iż zgodnie z poglądem Sądu Najwyższego wyrażonym w uchwale z dnia 06 marca 1992r. sygn. III CZP 141/91 „zastrzeżenie w regulaminie bankowym - stanowiącym o treści umowy zawieranej z bankiem o udzielenie kredytu bądź pożyczki albo o treści umowy o prowadzeniu rachunku bankowego (oszczędnościowego bądź lokat terminowych) - uprawnienia do zmiany przez bank w czasie trwania umowy wysokości stopy oprocentowania bez wypowiedzenia umowy, wymaga dla swej skuteczności określenia konkretnych okoliczności, od jakich zmiana ta jest uzależniona”.

Precyzyjność określenia przesłanek zmiany oprocentowania kredytu powoduje, iż konsument ma wiedzę, czy nastąpi zmiana oprocentowania kredytu i w jakiej wysokości, w przeciwnym bowiem razie nie będzie miał możliwości analizy zasadności dokonania zmiany, a tym samym nie będzie w stanie ocenić jej prawidłowości. W tym miejscu należy

powołać się na stanowisko Sądu Najwyższego zaprezentowane w wyroku z dnia 05 kwietnia 2002r. sygn. II CKN 933/99, iż „kontrahent banku, jakkolwiek musi liczyć się z tym, że oprocentowanie kredytu może ulec zmianie, to jednak nie może być pozbawiony możliwości kontrolowania zasadności tych zmian”.

Tymczasem, zdaniem Sądu, zakwestionowane postanowienie na tyle nieprecyzyjnie i ogólnikowo podaje okoliczności, przy zaistnieniu których wysokość oprocentowania może być zmieniona, iż bank na jego podstawie ma możliwość kształtowania wysokości oprocentowania kredytu według własnego uznania i w dowolnym momencie, co należy uznać za niedopuszczalne. W postanowieniu zmianę wysokości oprocentowania uzależniono bowiem wyłącznie od zmiany bliżej nie określonego parametru finansowego rynku pieniężnego i kapitałowego (lub krajów zrzeszonych w UE), którego waluta jest podstawą indeksacji. Konkluzja o niewystarczającym oznaczeniu czy wręcz braku oznaczenia warunków zmiany oprocentowania znajduje, w ocenie Sądu, oparcie w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 04 listopada 2011r. sygn. I CSK 46/11, w którym Sąd ten stwierdził, iż „klauzula zmiennego oprocentowania nie może mieć charakteru blankietowego, lecz powinna dokładnie wskazywać czynniki (okoliczności faktyczne) usprawiedliwiające zmianę oprocentowania oraz relacje między zmianą tych czynników, a rozmiarem zmiany stopy oprocentowania kredytu, określając precyzyjnie wpływ zmiany wskazanych okoliczności na zmianę stopy procentowej, a więc kierunek, skalę, proporcję tych zmian”. Tak oznaczonych czynników zakwestionowane postanowienie jednak nie zawiera, stąd zasadnym jest przyjęcie, iż nie zostało ono sformułowane w sposób jednoznaczny.

Co więcej zakwestionowane postanowienie przewiduje, iż zmiana wysokości oprocentowania „może nastąpić”, a zatem pozostawia w tej mierze dowolność odnośnie decyzji co do kształtowania wysokości oprocentowania i możliwość nierównorzędnego traktowania konsumentów.

Tym samym trzeba zgodzić się z powodem, iż wykładnia przedmiotowego postanowienia wskazuje na fakt naruszenia przez pozwanego zasady lojalnego kontraktowania, równorzędnego traktowania konsumenta oraz niewykorzystywania uprzywilejowanej pozycji profesjonalisty przy zawieraniu umowy. Kwestionowane postanowienie kształtuje prawa i obowiązki, rażąco naruszając interesy konsumenta, gdyż może znacząco niekorzystnie wpływać na jego sytuację ekonomiczną, na którą konsument może nie mieć

wplywu z uwagi na arbitralne przyznanie Bankowi możliwości zmiany wysokości oprocentowania. Dowolność w zakresie podejmowania decyzji co do dokonania korekty wysokości oprocentowania kredytu może przysparzać pozwanemu niczym nieuzasadnionych korzyści kosztem konsumentów.

Z powyższych motywów należy uznać, że zakwestionowane postanowienie jest sprzeczne z dobrymi obyczajami i rażąco narusza interesy konsumenta.

Z tych względów Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów uznał, że zakwestionowane postanowienie wzorca umownego stosowanego przez pozwanego w obrocie z konsumentami stanowi niedozwolone postanowienie umowne w rozumieniu art. 3851 § 1 k.c. i zakazał jego stosowania na podstawie art. 47942 k.p.c.

O wysokości wpisu od pozwu i obciążeniu nim pozwanego na rzecz Skarbu Państwa orzeczono na podstawie art. 98 § 1 kpc w zw. z art. 26 ust. 1 pkt 6 w zw. z art. 113 ust. 1 oraz art. 96 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. Nr 167, poz. 1398).

O kosztach postępowania postanowiono stosownie do treści art. 98 i 99 k.p.c. w związku z §14 ust. 3 pkt 2 w zw. z § 2 ust.2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. z 2002 roku, Nr 163, poz. 1349 ze zm.), przyjmując, iż nadkład pracy pełnomocnika uzasadnia zasądzenie podwójnej stawki minimalnej.

Publikację prawomocnego wyroku na koszt pozwanego zarządzono na podstawie art. 47944 k.p.c.

SSO Maria Witkowska